

# “Gymnasieprojekt” – om domstolens rolle i en demokratisk retsstat – belyst gennem straffe ager

AF BJARNE BJØRNSKOV JENSEN, ANETTE MAARBJERG OG BIRGITTE HOLMBERG

Bjarne Bjørnskov Jensen er forh. retspræsident, Retten i Hillerød, medlem af den rets- og kriminalitetspolitiske tænketank Forsete. Anette Maarbjerg er forh. administrationschef, Retten i Helsingør. Birgitte Holmberg Pedersen er forhenværende retspræsident, Retten i Helsingør, medlem af den rets- og kriminalitetspolitiske tænketank Forsete.

---

Det siger sig selv, at kendskab til domstolens rolle og funktion som tredje statsmagt er vigtigt som led i den demokratiske dannelse, der sker i skolerne, ikke mindst i de gymnasiale uddannelser. Det er uden tvivl også en opgave, man tager meget alvorligt rundt omkring på skolerne. Men et er den mere teoretiske viden, eleverne får, noget andet er at få et jordnært kendskab ved at træde ind i den praktiske dagligdag ved domstolene.

Med baggrund i en stor tro på, at et sådant praktisk indblik i domstolens arbejde kan give eleverne en vigtig forståelse for domstolens centrale rolle i samfundet, iværksatte vi, der dengang var ledere ved retterne i Helsingør og Hillerød, et pilotprojekt – gymnasieprojektet – der gik ud på i samarbejde med lokale gymnasieskoler at gennemføre praktiske forløb for samfundsfagsklasser om arbejdet ved domstolene.

Forløbet indeholdt 3 led:

Som det første besøgte en dommer/domstolsjurist og en advokat den klasse, som skulle deltage i projektet, og holdt hver et kort oplæg om henholdsvis dommerens og advokatens rolle og opgaver i forbindelse med behandling af straffesager, efterfulgt af spørgsmål fra klassen. Der blev sat en dobbelttime af til besøget, og erfaringen var, at spørgelysten var meget stor.

Som næste led besøgte klassen retten og overværede en straffesag. Besøget blev indledt

**Men et er den mere teoretiske viden, eleverne får, noget andet er at få et jordnært kendskab ved at træde ind i den praktiske dagligdag ved domstolene.**

med et kort oplæg fra rettens side om sagen og rammerne for dens behandling. Sagen bestod, så vidt det var praktisk muligt, af en relativt

enkel sag af kort varighed. Efter sagens afslutning var der sat tid af til spørgsmål fra eleverne til sagens dommer, anklager og forsvarer.

Det sidste led – og nok det, som engagerede eleverne allermest – var et nyt besøg i retten, hvor de selv spillede hovedrollerne. Der var nemlig lavet rollespil, bygget over en konkret voldssag, hvor eleverne skulle agere hhv. dommer, lægdommere, anklager, forsvarer, tiltalte

**Vi kan derfor kun anbefale de samfundsfagslærere, der gerne vil give deres elever et kendskab til, hvordan den tredje statsmagt fungerer i praksis at tage kontakt til den lokale byret.**

og vidner. Da der ikke var roller til alle elever, agerede de øvrige elever hjælpere for anklager og forsvarer. En eller to domstolsjurister bistod med praktisk - og undertiden juridisk – hjælp under forløbet.

Forløbet var en stor succes, hvor der var entydigt positive tilbagemeldinger fra elever og lærere, og vi var derfor efter pilotforsøget ikke i tvivl om, at vi ville fortsætte med at tilbyde forløbet til de lokale gymnasieskoler. Forløbet blev efterfølgende udbredt til de fleste byretter. Vi kan derfor kun anbefale de samfundsfagslærere, der gerne vil give deres elever et kendskab til, hvordan den tredje statsmagt fungerer i praksis at tage kontakt til den lokale byret. Vi tror, at man generelt vil tage godt mod en sådan henvendelse. Det er et meget enkelt koncept, som ikke kræver noget særligt forarbejde, og vores erfaring er, at udbyttet for eleverne er stort.